



KOKEMÄEN
kaupunki

Kokemäen kaupungin konserniohje

Hyväksytty KV 22.5.2017 § 36

Voimaantulo 1.7.2017

Sisälllys (otsikointi noudattaa KL 47§ konserniohjeen sisältöä)

1. YLEISTÄ	3
1.1. Kaupungin omistajapolitiikka	3
1.2. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite	4
1.3. Konsernin määritelmä	4
1.4. Konserniohjeen voimaantulo, soveltaminen ja sitovuus	5
1.5. Kaupungin toimielinten toimivallanjako	5
2. TYTÄRYHTEISÖJEN HALLITUSTEN KOKOONPANOT JA NIMITTÄMINEN (KL 47§ 6).....	6
2.1. Edustajien valinta tytär- ja osakkuusyhteisöjen hallintoelimiin	6
2.2. Edustajien toiminta tytär- ja osakkuusyhteisöjen hallinnossa	6
3. TALOUDEN JA INVESTOINTIEN SUUNNITTELU JA OHJAUS (KL 47§ 1)	7
3.1. Tilikausi ja kirjanpidon järjestäminen	7
3.2. Takaukset	7
3.3. Sijoitus- ja rahoitustoiminta	8
3.4. Yhteisöjen rahoituksen järjestäminen	8
4. KONSERNIVALVONTA JA -RAPORTOINTI SEKÄ RISKIENHALLINTA (KL 47§ 2)	8
4.1. Konsernin valvonta	8
4.2. Tilintarkastajan valinta.....	8
4.3. Raportointi	8
4.4. Riskienhallinta	9
5. TIEDOTTAMINEN JA KUNNAN LUOTTAMUSHENKILÖN TIEDONSAANTIOIKEUS (KL 47 § 3)10	
6. KONSERNIJOHDON ENNAKKOKÄSITYKSEN HANKKIMINEN (KL 47 § 4)	10
7. KONSERNIN SISÄISET PALVELUT (KL 47 § 5)	11
8. KUNTALAIN MUKAINEN OHJAUS KUNTAYHTYMISSÄ	11
8.1. Edustajien valinta kuntayhtymien hallintoelimiin	11
8.2. Edustajien toiminta kuntayhtymien hallinnossa	12
8.3. Tietojen antaminen kaupungille	12
8.4. Kokouksista ja päätöksistä tiedottaminen	12
9. HYVÄ HALLINTOTAPA (kokonaan uusi – KL 47 § 7)	12
9.1. Hallituksen tehtävät, vastuut sekä esteellisyys ja riippumattomuus	12
9.2. Hallituksen puheenjohtaja	13
9.3. Toimitusjohtaja	13
9.4. Raportointi, valvonta ja riskienhallinta	13
9.5. Tiedottaminen	14

1. YLEISTÄ

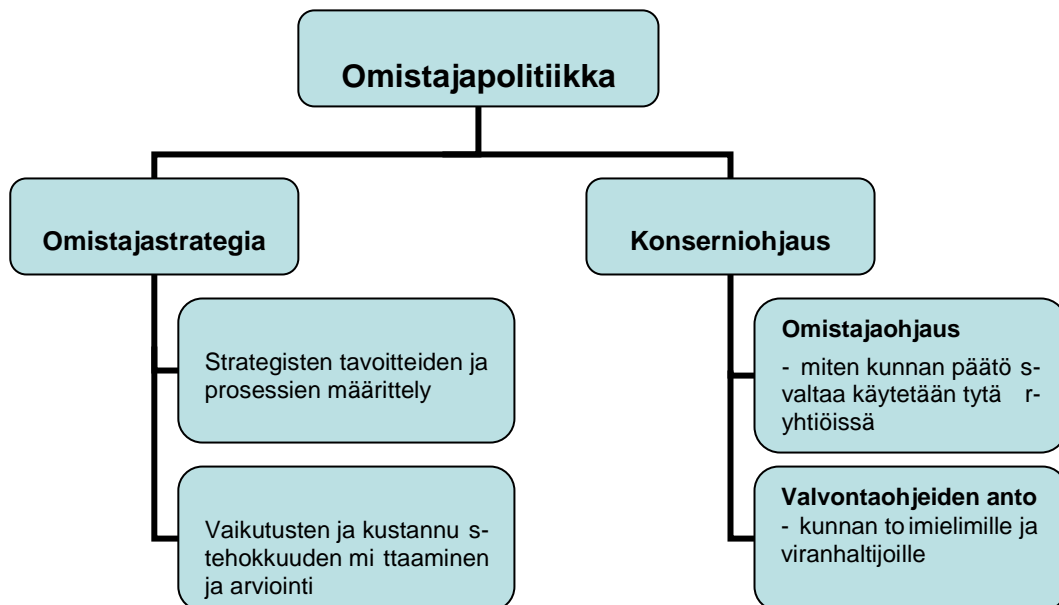
1.1. Kaupungin omistajapolitiikka

Uuden kuntalain omistajapolitiikan ja – ohjauksen velvoitteet korostavat kunnan poliittisen ja ammatillisen johtamisen vastuuta. Kaupungin omistajapolitiikan tavoitteena on turvata kaupungin pitkäjänteinen toiminta ja varmistaa kaupungin pääoman käyttöön sekä omaisuuden hankintaan ja hoitoon liittyvän päätöksenteon systemaattisuus, pitkäjänteisyys ja pääomien käytön tehokkuus.

Valtuusto linjaa kuntastrategiassa (KL 37 §) *omistajapolitiikan*, joka määrittelee mil-laista omaisuutta kunta hankkii ja missä tehtävissä ja hankkeissa kunta on mukana omistajana ja sijoittajana. Kokemäen kaupunki ei hanki omaisuutta tai sijoituksia ilman erityisiä perusteita pelkästään varallisuutensa lisäämiseksi. Omistajapolitiikassa yhtiöille asetetaan strategisia kehittämistavoitteita sekä tavoitteita toiminnan tuloksellisuudelle, kuten vaikuttavuudelle, laadulle, kustannustehokkuudelle, kannattavuudelle, omaisuuden arvon kehittymiselle ja tulokselliselle käytölle.

Omistajaohjauksella varmistetaan että, tytäryhteisö toimii kaupungin tahdon ja tavoitteiden mukaisesti. Konserniohje on omistajaohjauksen tärkeä väline.

Omistajapolitiikka ja konserniohjeus



1.2. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Valtuuston hyväksymällä kaupungin konserniohjeella luodaan puitteet ensisijaisesti kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeen tavoitteena on, että kaupungin tytär- ja osakkuusyhteisöt, kuntayhtymät ja muut kuntakonserniin kuuluvat yhteisöt toteuttavat valtuuston hyväksymiä ja asettamia tavoitteita.

Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kaupungin yhteisöstä saaman tiedon laadun parantami-

seen ja tiedonkulun tehostamiseen. Konserniohje on osa kaupungin johtamisjärjestelmää ja siinä noudatetaan ns. hyvää hallintotapaa (*corporate governance*).

1.3. Konsernin määritelmä

Kaupunkikonsernilla tarkoitetaan (KL 6 §) kaupungin sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kaupungilla (*emoyhteisö*) yksin tai yhdessä muiden konserniin kuuluvien yksiköiden kanssa on kirjanpitolain (5 §) tarkoittama määräamisvalta (*tytäryhteisö*). Määräamisvalta merkitsee kaupungin mahdollisuutta ohjata tytäryhteisöjen toimintaa niin, että konsernin tavoitteet ja edut tulevat otetuksi huomioon.

Kirjanpitolain (5 §) mukaan tytäryhteisöksi nimitetään niitä yhteisöjä, joissa emoyhteisöllä on määräamisvalta. Kaupungilla on määräamisvalta muussa yhteisössä, kun sillä on

- enemmän kuin puolet yhteisön kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä tai
- yhtiöjärjestyksen, yhtiösopimuksen, yhdistyksen, säätiön tai niihin verrattavien sääntöjen nojalla oikeus nimittää tai erottaa enemmistö yhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen jäsenistä taikka enemmistö sellaisen toimielimen jäsenistä, joka nimittää hallituksen tai
- sopimuksen perusteella edellä selostettua vastaava määräamisvalta.

Kuntakonserniin kuuluvat (31.12.2016) seuraavat tytäryhteisöt:

- o Kiinteistö Oy Teljän Talot
- o Kokemäen Teollisuuskylä Oy
- o Kokemäen Vesihuolto Oy
- o Kokemäen Lämpö Oy
- o Kiinteistö Oy Hakatienkartano
- o Kokemäen Tekevät Oy

Osakkuusyhteisöksi nimitetään yhteisöä, jossa emoyhtiöllä on joko yksin tai yhdessä muiden samaan konserniin kuuluvien konserniyhteisöjen kanssa merkittävä omistusosuus ja huomattava vaikutusvalta. Kaupungin osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteisyyttä ja osakkuusyhtymää. Kuntakonserniin kuuluu seuraava osakkuusyhteisö: Kokemäen Jäähalli Oy

Kaupunki on jäsenenä tällä hetkellä seuraavissa kuntayhtymissä:

- o Kokemäen ja Kiiikoisten kuntayhtymä Ilo-la Satakunnan sairaanhoitopiiri
- o Satakunnan koulutuskuntayhtymä
- o Satakuntaliitto
- o Keski-Satakunnan terveydenhuollon kuntayhtymä.
- o Sasky koulutuskuntayhtymä

1.4. Konserniohjeen voimaantulo, soveltaminen ja sitovuus

Konserniohjetta noudatetaan Kokemäen konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä sekä soveltuvin osin kuntayhtymissä ja osakkuusyhteisöissä.

Kukin tytäryhteisö käsittelee ja hyväksyy konserniohjeen itseään sitovaksi yhtiökokouksessa tai vastaavassa toimielimissä välittömästi.

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevan muun erityislainsäädännön kanssa noudatetaan voimassa olevaa erityislainsäädäntöä. Yhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta kaupungin konsernijohdolle.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

1.5. Kaupungin konsernijohto ja sen toimivallan jako

Kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen konsernijaosto sekä kaupunginjohtaja ja talousjohtaja.

Kaupunginvaltuusto on kaupunkikonsernin ylin päätöksentekuelin. Valtuuston tehtävänä on määrittää ja hyväksyä kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä kaupungin omistajapolitiikan linjaukset. Valtuuston tehtävänä on myös hyväksyä konserniohje.

Kaupunginhallitus

1. vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittamisestä ja valmistelusta valtuustolle.
2. määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon.
3. antaa valtuustolle vähintään vuosittain raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä.
4. arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa sekä
5. käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa.
6. nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

Konsernijaosto

1. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan.
2. seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kaupunginhallitukselle.
3. antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa sekä

4. käy kaupungin elinvoimaisuuteen, elinkeino- ja maapolitiikkaan liittyviä neuvotteluja ja tekee kaupunginhallitukselle aloitteita näihin liittyvistä asioista.

Kaupunginjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan, seurata niiden kuntayhtymien ja kuntien edustajainkokousten toimintaa sekä valmistella kaupunginhallituksen konsernijaoston käsittelyä varten kaupungin edustajille annettavat tarvittavat ohjeet kannan ottamisesta yhtymävaltuustossa tai edustajainkokouksessa käsiteltäviin kysymyksiin.

Talusojohtajan tehtävänä on seurata konserniyhtiöiden talouden kehitystä ja omistajanohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

2. TYTÄRYHTEISÖJEN HALLITUSTEN KOKOONPANOT JA NIMITÄMINEN (KL 47§ 6)

Konserniohjeessa määrätään hallitusten jäsenten nimitysperiaatteet ja -käytännöt ottaen huomioon yhtiön toimialan edellyttämä liiketoiminnan ja talouden asiantuntemus.

2.1. Edustajien valinta tytär- ja osakkuusyhteisöjen hallintoelimiin

Kuntakonsernin tytär- ja osakkuusyhteisöjen hallintoelimiin edustajia valittaessa ja tytär- ja osakkuusyhteisön asiaa kaupungin hallinnossa käsiteltäessä otetaan huomioon kuntalain ja hallintomenettelylain esteellisyyttä koskevat säännökset. Kaupunkikonsernin omistajaohjauksen ohella osakeyhtiöiden hallitus työskentelee osakeyhtiölakiin perustuvilla oikeuksilla, vastuilla ja velvoitteilla.

Konserniyhtiöiden sääntömääräisissä yhtiökokouksissa valitaan hallitukset. Tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on kuntalain 47 § mukaan otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus ja strateginen merkittävyys. Jäsenistön tulisi edustaa omistajaa sekä poliittisesta että hallinnon näkökulmasta, mutta hallitukseen tulee myös saada kunkin yhtiön toimintaan liittyvää substanssiosaamista. Hallitusvalinnoissa tulee myös kiinnittää huomiota naisten ja miesten väliseen tasa-arvoon.

Hallituksen puheenjohtajille suositellaan hallitustyöskentelyn koulutuksen suorittamista (HHJ- tutkinto). Puheenjohtajan tulee hallita mm. hyvä hallintotapa, hallituksen ja hallitustyön organisointi, strategiatyö ja yhteisön talouden seuranta.

2.2. Edustajien toiminta tytär- ja osakkuusyhteisöjen hallinnossa

Kaupungin tytär- ja osakkuusyhteisöjen hallintoon valitsemien edustajien tulee toimia yhtiön edun mukaisesti. Hallitusten jäsenten tulee noudattaa sekä kaupunginhallituksen/konsernijaoston tai kaupunginjohtajan erikseen antamia ohjeita sekä toimia siten, että yhtiön edun lisäksi huomioidaan kaupungin etu. Jos kaupungin edustajana tytär-

yhtiön hallintoon valittu henkilö on tilanteessa, jossa hän joutuisi toimimaan kaupungin edun vastaisesti, tulisi hänen pyytää kaupungilta selkeät toimintaohjeet.

Kaupunginjohtajalla tai hänen määräämällään viranhaltijalla on oikeus osallistua tytäryhteisön hallituksen kokoukseen.

3. TALOUDEN JA INVESTOINTIEN SUUNNITTELU JA OHJAUS (KL 47§ 1)

Kuntalaissa alijäämän kattamisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä (118 §) on tiukennettu ja laajennettu koskemaan koko kuntakonsernista laskettavia talouden tunnuslukuja. Tytäryhteisöjen talouden ja investointien ohjauksen sekä sisäisen valvonnan merkitys tulee nousemaan - yhtiöiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden täsmällisyys mahdollistaa tuloksellisen toiminnan arvioinnin ja seurannan.

3.1. Tilikausi ja kirjanpidon järjestäminen

Kuntakonsernin tilikausi on kalenterivuosi. Yhteisöt järjestävät kirjanpitonsa niin, että tilinpäätöksestä voidaan laatia kaikkia konsernin yhteisöjä koskeva kuntalain tarkoittama konsernitilinpäätös.

Kirjanpitolain edellyttämät tiedot konsernitilinpäätöstä varten on toimitettava kaupungille viimeistään 15.2. mennessä. Talousjohtaja antaa yksityiskohtaisia ohjeita konsernitilinpäätöksen laatimisesta ja käy tarvittavat neuvottelut tytäryhteisöjen edustajien kanssa.

Tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen toimitetaan kaupungille tilinpäätösasiakirjat käsitteäen tuloslaskelman, rahoituslaskelman, taseen, liitetiedot, talousarvion toteumavertailu, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus.

3.2. Takaukset

Mikäli yhteisö pyytää lainoilleen kaupungin takausta, tulee tämän takauspyynnön liitteeksi laatia kirjallinen selvitys yhteisön liiketoiminta- ja taloussuunnitelmasta sekä takaukseen sisältyvistä riskeistä, jotka saatetaan kaupunginvaltuuston tietoon takauspäätöstä tehtäessä. Kaupungin takauksesta tytäryhteisön lainoille päättää kaupunginvaltuusto.

Kaupungin edustaja osallistuu tytäryhteisöiden takaus- ja lainaneuvotteluihin.

Kuntalain 15 luvun 129 § säädökset takauksen antamisen edellytyksistä rajoittavat kuntakonsernin mahdollisuuksia antaa takauksia vain tytäryhteisöilleen, jos yhtiö toimii kilpailutilanteessa markkinoilla. Kunta ei saa myöntää takausta, jos takaukseen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Lisäksi kaikissa tilanteissa kunnan tulee ottaa huomioon EU:n valtioneuvoston päätökset, jottei kilpailuolosuhteita vääristetä.

3.3. Sijoitus- ja rahoitustoiminta

Tytäryhteisöjen toimialaan ei kuulu sijoitustoiminta. Normaalin maksuvalmiuden edellyttämän osan ylittävä osa tytäryhteisön likvidistä rahoitusomaisuudesta on ohjattava tytäryhteisön kanssa yhteisesti sovittavalla tavalla emoyhteisön käyttöön.

Pankkipalvelujen käyttämisessä ja kassavarojen sijoittamisessa noudatetaan kunta-konsernissa yhtenäistä käytäntöä.

Konsernitilin käyttöönotto on mahdollista kaupunkikonsernissa.

3.4. Yhteisöjen rahoituksen järjestäminen

Yhteisöjen rahoitus järjestetään pääsääntöisesti keskitetysti siten, että voidaan pääs-tä kaikkien yhteisöjen kannalta parhaimpiin mahdollisiin lainaehtoihin.

Tytäryhteisön on ilmoitettava rahoitustarpeestaan ja lainoistaan kaupungille ja pyydet-tävä lupa ottaa uutta lainaa sekä neuvoteltava vakuuksien käytöstä.

Tytäryhteisö voi saada kaupungin varoista lyhytaikaista luottoa.

4. KONSERNIVALVONTA JA -RAPORTOINTI SEKÄ RISKIENHALLINTA (KL 47§ 2)

4.1. Konsernin valvonta

Konsernin valvonnasta vastaa konsernijohto. Konsernivalvonta tarkoittaa tytäryhteisö-
jen tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurantaa, analysointia ja raportointia
sekä riskienhallintajärjestelmien toimivuuden arvioimista. Konsernijohto organisoii
konsernijohtamisen ja -valvonnan konserniohjeiden sisältämien määräysten mukai-
sesti sekä seuraa ja arvioi niiden noudattamista ja riittävyttä.

Konsernijohtolla on oikeus tarkastaa tytäryhteisön toimintaa ja taloutta tarvittavassa
laajuudessa ja saada tarkastustehtävän edellyttämät tiedot.

4.2. Tilintarkastajan valinta

Kuntalain (122 §) mukaan valtuusto valitsee hallinnon ja talouden tarkastamista var-
ten tilintarkastusyhteisön, jonka tulee olla julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslau-
takunnan hyväksymä yhteisö (JHTT-yhteisö). Kokemäen kaupungin edun valvomi-
seksi tytäryhteisöjen tilintarkastajaksi tulee valita kaupungin tilintarkastajaksi valittu
JHTT-yhteisö tai muu emoyhtiön hyväksymä tilintarkastaja. Yhtiöjärjestyksiin ja yhdis-
tyksen sääntöihin on tehtävä tarvittavat muutokset.

4.3. Raportointi

Tytäryhteisöjen raportoinnin jatkuva kehittäminen tukee konsernijohtoon valvonta- ja
seurantavastuuta yhteisöjen taloudellisesta ja riskienhallinnan tilasta. Erityisesti kon-
sernin merkittävimmille yhtiöille kehitetään ja vahvistetaan yhtiökohtaiset tunnusluvut
ja mittarit sekä arvioidaan niiden toiminnan merkittävät riskit.

Osavuositarkastuksissa tulee käsitellä yhteisölle asetettujen tavoitteiden toteutuminen,
toiminnan tuloksellisuus ja yhtiön taloudellisen aseman kehittyminen. Raportoinnin
yhteydessä tulee arvioida myös omaisuuden arvon kehittymiseen ja toiminnan pitkä-
aikaiseen kehitykseen vaikuttavia tekijöitä.

Osavuositarkastus ajalta 1.1.- 30.6. tulee toimittaa 30.8. mennessä.

Raportista tulee ilmetä

- yhteisölle asetettujen tavoitteiden ja tunnuslukujen toteuma mm. suunniteltu palvelutuotannon kokonaismäärä, tärkeimmät suoritteet, raportointihetkeen mennessä toteutunut määrä sekä ennuste koko vuoden toteutumasta
- välitilinpäätös vuoden alusta raportointihetkeen (budjetoitu verrattuna toteutuneeseen) ja tilinpäätösarvio
- lyhyt vapaamuotoinen katsaus yhtiön lyhyen ja pitkän aikavälin taloudellisesta tilanteesta, jossa tarkastellaan tavoitteiden ja tunnuslukujen toteutumista, poikkeamia ja korjaavia toimenpiteitä

Lisäksi yhteisöjen tulee ennen kunkin tilivuoden alkua toimittaa konsernijohdolle alkavaa tilivuotta koskeva talousarvio. Uuden kuntalain mukaan kaupungin tulee jo talousarviossa huomioida kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet entistä selkeämmin. Tilivuoden aikana talousarvioon tehtävistä olennaisista muutoksista tulee raportoida konsernijohdolle.

Kaupunginjohtajalla on oikeus pyytää tarvittaessa muitakin raportteja ja antaa ohjeita rahoitus- ja budjetointikysymyksissä.

4.4. Riskienhallinta

Koko kuntakonsernissa noudatetaan yhtenäistä riskienhallinta- ja vakuutuspolitiikkaa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen kuuluu tytäryhteisöjen hallitusten ja toimitusjohtajien vastuulle. Taloudellisten riskien hallitsemiseksi konserniyhtiöillä tulee tarvittaessa olla hallituksensa hyväksymä riskienhallintasuunnitelma.

Konsernijohto ja tilintarkastajat arvioivat prosesseja, joilla organisaatioissa varmistetaan, että merkittävät riskit on ymmärretty ja että niitä hallitaan asianmukaisesti. Merkittävimmiksi arvioitujen riskien hallinnasta ja valvonnasta raportoidaan hallitukselle ja konsernijohdolle. Konsernijohto arvioi vuosittain kunnan kokonaisedun toteutumisen ja riskienhallinnan kannalta omistajaohjauksen tuloksellisuutta.

Lisäksi päätetään velvollisuudesta järjestää sisäinen tarkastus, mikäli sisäinen valvonta ja riskienhallinta eivät tuota konsernijohdolle riittävää varmuutta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuudesta ja tuloksellisuudesta kunnassa ja kuntakonsernissa.

Kuntakonsernin vakuutukset kilpailutetaan konsernitasolla. Konserniyhtiöiden johdon tulee varmistaa, että vakuutusturva on riittävä.

5. TIEDOTTAMINEN JA KUNNAN LUOTTAMUSHENKILÖN TIEDONSAANTIOIKEUS (KL 47 § 3)

Kuntalain 29 § mukaan osana kaupungin toiminnan kuvausta yhteisön on annettava riittävästi tietoja järjestämistään palveluista, taloudesta, valmistelussa olevista asioista ja niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä, tehdyistä päätöksistä ja pää-

tösten vaikutuksista. Yhteisön on annettava tiedotusta varten kaupungille tämän pyytämät tiedot. Ennen tietojen antamista yhteisön on arvioitava voidaanko tiedot antaa aiheuttamatta yhteisölle haittaa.

Luottamushenkilön tiedonsaantioikeus ei ulotu *suoraan* kunnan tytäryhteisöihin, koska nämä eivät ole kuntalain 83 §:ssä tarkoitettuja kunnan viranomaisia. Kuntalain 83 § mukaan luottamushenkilöillä on oikeus saada kaupungin konsernijohtolta tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, jollei salassapitoa koskevista säädöksistä muuta johdu.

Yhteisöjä koskevasta tiedotuksesta ja sen järjestämisestä vastaa yhteisön puolesta hallitus kokonaisuudessaan ja toimitusjohtaja. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevissa asioissa tulee ottaa huomioon kaupungin yleiset tiedotusperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset. Tytär- ja osakkuusyhteisöjen on toimitettava kaupunginjohtajalle ja konsernijaostolle yhtiön hallituksen kokousten, yhtiökokousten ja yhdistyksen vuosikokousten kokouskutsut ja esityslistat ennen kokousta sekä pöytäkirjat kokouksen jälkeen. Yhtiöiden tulee varmistaa, ettei menettelystä aiheudu yhtiölle tai kolmannelle osapuolelle vahinkoa. Samoin yhtiöiden on huolehdittava siitä, ettei liike- tai ammattisalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja luovuteta.

6. KONSERNIJOHDON ENNAKKOKÄSITYKSEN HANKKIMINEN (KL 47 § 4)

Tytäryhteisön toimitusjohtajan on jo valmisteluvaiheessa ennen omaa päätöksentekoaan selvitettävä kunnan konsernijohtoon ennakko-asiassa silloin, kun päätettävä asia merkittävästi vaikuttaa yhteisön tai kunnan toimintaan tai taloudelliseen vastuuseen. Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajan velvollisuutena on valvoa, että ennakko-asiassa on haettu ja että se kirjataan pöytäkirjaan siinä kokouksessa, kun merkittävästä asiasta tehdään päätös hallituksen kokouksessa.

Yhteisön toimitusjohtajan on hankittava kunnan konsernijohtoon ennakko-asiassa mm. seuraaviin toimenpiteisiin:

1. liiketoiminnan merkittävä tai poikkeuksellinen laajentaminen
2. merkittävät tai poikkeukselliset investoinnit sekä kiinteistö- ja yrityskaupat
3. yhtiön taloudelliseen tilanteeseen tai riskienhallintaan olennaisesti vaikuttava tapahtuma
4. yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen
5. rahoitusrakenteen muuttaminen
6. lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiöitä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
7. yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen.
8. vaikutuksiltaan merkittävän oikeudellisen prosessin aloittaminen
9. osakkeiden merkintä
10. toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen
11. periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset

12. muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimuksiin perustuvista oikeuksista luopuminen
13. toimitusjohtajan tai vastaavan valinta ja palkkaus/ toimitusjohtajasopimus
14. merkittävät henkilöpoliittiset ratkaisut kuten tulospalkkiojärjestelmän käyttöönotto ja muuttaminen tai päällikkötason rekrytointi
15. yhtiökokoukselle tehtävä voitonjakoehdotus, mikäli se poikkeaa yhtiön noudattamasta tavanomaisesta voitonjakokäytännöstä
16. tytäryhteisön perustaminen ja purkaminen
17. merkittävät markkinointitoimet

Omistajan ennakkokäsityksen hankkiminen ei muuta tytäryhteisön johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

7. KONSERNIN SISÄISET PALVELUT (KL 47 § 5)

Kokemäen kaupunkikonserni pyrkii järjestämään tukipalvelut keskitetysti. Taloudellisia ja toiminnallisia hyötyjä haetaan kaupunkikonsernissa talous- ja henkilöstöhallintoon, hankintoihin, kiinteistöhoitoon ja puhtaanapitoon sekä tietotekniikka- ja tietoliikennepalveluihin liittyen. Toiminnallisista ja taloudellisista syistä palvelut voidaan hankkia konsernin ulkopuolelta. Tavoitteena on, että konsernin yksiköt käyttävät samoja tietojärjestelmiä sekä noudattavat yhteisiä tietohallinnon toimintaohjeita.

Hankinnat

Tytäryhteisöjen hankinnoissa tulee huomioida koko konsernin etu ottaen huomioon, mitä julkisista hankinnoista on säädetty. Yhteistyötä kaupungin kanssa tulee toteuttaa ainakin periaatteellisissa ja koko konsernia käsittävissä hankinnoissa.

Hankinnat toteutetaan yhteishankintana mahdollisuuksien mukaan. Kaupunki voi antaa ohjeita hankintamenettelystä.

8. KUNTALAIN MUKAINEN OHJAUS KUNTAYHTYMISSÄ

8.1. Edustajien valinta kuntayhtymien hallintoelimiin

Kuntakonsernin edustajat kuntayhtymien hallintoelimiin valitaan kuntalain säännösten mukaisesti. Edustajia valittaessa otetaan huomioon kuntalain ja hallintomenettelylain esteellisyyttä koskevat säännökset.

8.2. Edustajien toiminta kuntayhtymien hallinnossa

Kaupungin kuntayhtymien hallintoon valitsemien edustajien tulee edesauttaa kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden toteutumista, noudattaa kaupungin talousarvion ja taloussuunnitelmaa sekä kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan erikseen

antamia ohjeita sekä toimia muutoinkin kaupungin edun mukaisesti. Yksittäiset ohjeet eivät saa olla ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten kanssa. Omistajaohjauksen operatiivisesta täytäntöönpanosta vastaa yhteisön toimiva johto.

8.3. Tietojen antaminen kaupungille

Kuntayhtymän tulee toimittaa kaupungille talousarvionsa, osavuositarkastuksensa ja tilinpäätöksensä sekä kirjanpidon edellyttämät asiakirjat konsernitilinpäätöksen laatimista varten. Kuntayhtymän tulee toimittaa tiedot toiminnastaan ja taloudestaan kaupungin osavuositarkastuksiin emoyhteisön aikataulun mukaisesti.

Kaupunginjohtajalla on oikeus pyytää tarvittaessa muitakin raportteja ja antaa ohjeita rahoitus- ja budjetointisioissa.

8.4. Kokouksista ja päätöksistä tiedottaminen

Kuntayhtymien on toimitettava kaupunginhallitukselle kuntayhtymän hallituksen ja valtuuston kokousten kokouskutsut ja esityslistat hyvissä ajoin ennen kokousta sekä pöytäkirjat välittömästi kokousten jälkeen viimeistään viikon kuluttua kokouksesta.

9. HYVÄ HALLINTOTAPA (kokonaan uusi – KL 47 § 7)

Hyvän hallintotavan tarkoituksena on yhdessä edellä esiteltyjen konserniohjausta ja johtamista koskevien ohjeiden kanssa yhtenäistää konsernin tytäryhteisöjen johtamista ja hallintokäytäntöjä sekä varmistaa, että tytäryhteisöissä toteutuvat hyvät liiketoimintaperiaatteet; avoimuus, tulostietojen oikeellisuus, sisäinen ja ulkoinen valvonta, riskienhallinta ja että kaupungin omistuksia hoidetaan tuottavasti ja luotettavasti.

Ohje määrittelee tytäryhteisöjen johdon eli hallituksen ja palkattujen johtajien roolia, velvollisuuksia ja suhdetta kaupunkiin osakkeenomistajana. Tehokas johtamis- ja hallintojärjestelmä edellyttää hallituksen, johdon, tilintarkastajien ja omistajien välistä kiinteää vuorovaikutusta. Tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanot ja nimittämiskäytännöt on määritelty edellä konserniohjeen toisessa luvussa.

9.1. Hallituksen tehtävät, vastuut sekä esteellisyys ja riippumattomuus

Hallituksen tehtävät ja vastuut määräytyvät osakeyhtiölain mukaisesti. Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä yhdessä toimitusjohtajan kanssa. Hallitus ohjaa ja valvoo yhtiön toimintaa ja toimitusjohtajaa, nimittää ja erottaa toimitusjohtajan, hyväksyy tavoitteet ja riskienhallinnan periaatteet, varmistaa johtamisjärjestelmän toiminnan sekä vastaa yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonnasta.

Valittaessa jäseniä tytäryhtiön hallitukseen tulee varmistua että heillä on riittävä toimialan, hallinnon ja talouden osaaminen. Kaupungin edustajien on toimittava siten, että tytäryhteisön toiminta vastaa kaupungin tavoitteita ja että kaupunki ja tytäryhteisöt toimivat yhteistyössä. Hallituksen jäsenen vastuu sisältää myös osakeyhtiölain, muiden lakien ja yhtiöjärjestyksen noudattamisen.

Esteellisyysskysymyksissä sovelletaan sitä, mitä hallinto- ja osakeyhtiölaissa esteellisyydestä säädetään. Hallituksen keskeinen tehtävä on valvoa yhtiön toimivan johdon toimintaa. Valvonnan edistämiseksi hallituksen jäsenten on oltava yhtiöstä aidosti riippumattomia. Hallituksen kokouspalkkioissa pyritään yhtenäiseen käytäntöön ja avoimuuteen kaupunkikonsernissa.

9.2. Hallituksen puheenjohtaja

Hallituksella on oltava puheenjohtaja. Puheenjohtajan valitsee hallitus, ellei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määritelty. Hallituksen puheenjohtaja vastaa siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa tai jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii. Hän vastaa siitä, että kokoukset ovat asianmukaisesti valmisteltuja ja että kokousaineisto on hallituksen jäsenten käytettävissä hyvissä ajoin ennen hallituksen kokousta. Hän johtaa hallituksen tehokasta työskentelyä ja toimii kokouksessa puheenjohtajana sekä huolehtii siitä, että kokouksesta pidetään pöytäkirjaa sekä allekirjoittaa pöytäkirjan. Hallituksen puheenjohtajalla on korostunut vastuu valvontavelvollisuuden, asioiden valmistelun ja päätöksentekomenettelyn osalta.

9.3. Toimitusjohtaja

Kaupunkikonserniin kuuluvilla yhtiöillä on toimitusjohtaja. Hallitus valitsee ja voi erottaa toimitusjohtajan. Toimitusjohtajan palvelussuhteen keskeisistä ehdoista laaditaan yhtiön ja toimitusjohtajan välinen kirjallinen toimitusjohtajasopimus. Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Hän huolehtii yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon järjestämisestä lainmukaisella ja luotettavalla tavalla. Hän valmistele hallituksen kokoukset hallituksen puheenjohtajan ohjeiden mukaan ja toimittaa hallituksella riittävän aineiston hyvissä ajoin etukäteen ennen hallituksen kokousta.

9.4. Raportointi, valvonta ja riskienhallinta

Hallituksen on huolehdittava, että yhtiössä on toimiva johtamisjärjestelmä ja säännöllinen raportointi, joka on suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen. Tytäryhteisöjen tulee järjestää kirjanpitonsa siten, että sen perusteella voidaan laatia kuntalain mukainen konsernitilinpäätös.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on osaltaan varmistaa, että yhtiön toiminta on tehokasta ja tuloksellista, informaatio luotettavaa ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan. Sisäisen tarkastuksen avulla voidaan tehostaa hallitukselle kuuluvan valvontavelvollisuuden hoitamista.

Riskienhallinta on osa yhtiön valvontajärjestelmää. Riskien hallinnan avulla pyritään varmistamaan, että yhtiön liiketoimintaan vaikuttavat riskit tunnistetaan ja niitä seurataan. Riskit voivat liittyä esimerkiksi päätöksentekoon, yhtiön tuotteisiin tai palveluihin, rahoitukseen, kilpailutilanteeseen, henkilöstöön, sopimukseen tai vastuukysymyksiin.

Tiedot tytäryhtiöraportoinnissa toimitetaan konsernijohton antamien ohjeiden ja aikataulujen mukaisesti. Tytäryhteisö noudattaa talousarvion ja tilinpäätöksen laadinnassa ja raportoinnissa konsernijohton antamia ohjeita ja aikatauluja. Tytäryhteisön on lisäksi raportoitava erikseen, mikäli sen toiminta ei vastaa asetettuja tavoitteita.

9.5. Tiedottaminen

Yhtiöt vastaavat tiedottamisestaan siinä muodossa ja laajuudessa kuin yhtiön toiminta edellyttää. Milloin yhtiöllä on asiakkaina kuntalaisia, yhtiön toiminta on laajaa tai yleistä mielenkiintoa herättävää, on huolehdittava riittävästä tiedotuksesta. Konserni johdolle on tiedotettava merkittävistä tapahtumista yhtiön toiminnassa ennen julkista tiedotusta.